

ศุณัฐิณี สีนพรม 2550: กระบวนการเรียนรู้ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของกลุ่มเยาวชน
ตำบลท่างาม อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี ปรินญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (การใช้ที่ดินและ
การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน) สาขาการใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ
อย่างยั่งยืน โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
อาจารย์ทิพวัลย์ สีจันทร์, Dr.Ing. 130 หน้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติ ตำบลท่างาม
อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี และศึกษากระบวนการเรียนรู้ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของกลุ่มเยาวชน
เพื่อเชื่อมโยงผลการวิจัยเข้าสู่กระบวนการนโยบายสาธารณะท้องถิ่น ใช้วิธีการศึกษาแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เยาวชนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 จำนวน 46 คน ของ 4 โรงเรียน
ในตำบลท่างาม โดยการจัดค่ายเยาวชน และโครงการสืบค้นความรู้ เรื่อง การจัดการทรัพยากรในนาข้าว
มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและใช้เครื่องมือต่างๆ ได้แก่ แบบบันทึกกิจกรรม ผลงานของเยาวชน
แบบประเมินผลการเรียนรู้ ร่วมกับการสังเกตการณ์และการสัมภาษณ์

ผลการศึกษาพบว่า ทรัพยากรธรรมชาติในตำบลท่างามทั้งดินและน้ำ มีความเสื่อมโทรมลง และ
มีผลกระทบต่อดำรงชีวิตของชุมชน นอกจากนั้นชุมชนยังประสบกับปัญหาการขาดผู้สืบทอดความรู้ท้องถิ่น
เช่น การทำนาซึ่งเป็นวิถีชีวิตของคนท่างาม การวิจัยครั้งนี้จึงใช้การจัดการทรัพยากรในนาข้าว มาออกแบบ
กระบวนการเรียนรู้ โดยมีประเด็นการเรียนรู้ย่อย ได้แก่ วิถีชาวนา ความรู้ภูมิปัญญา พันธุ์ข้าว แมลงและสิ่งมีชีวิต
ในนาข้าว ดิน น้ำ ปุ๋ย และต้นทุนการทำนา ผลการเรียนรู้ สรุปได้ว่าเยาวชนมีการรับรู้หรือมีความรู้เพิ่มขึ้น
ในทุกประเด็นการเรียนรู้ และเยาวชนมีความเข้าใจร้อยละ 20 ของจำนวนเยาวชนทั้งหมด ผลการวิจัยครั้งนี้
ได้เชื่อมโยงเข้าสู่กระบวนการนโยบายสาธารณะระดับท้องถิ่น โดยมีกระบวนการที่สำคัญ คือ การจัดเวที
สาธารณะเพื่อทบทวนสถานการณ์ปัญหาของชุมชนและเยาวชน การประชุมปรับแนวความคิดการวิจัยร่วมกับ
ผู้อำนวยการทั้ง 4 โรงเรียน การพัฒนาการเรียนรู้ของเยาวชน การนำเสนอผลการวิจัย และการพัฒนาเป็น
หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการทำนา ร่วมกันของ 4 โรงเรียนในตำบลท่างาม

ผู้วิจัย เสนอแนะว่า การเลือกประเด็นศึกษา และออกแบบกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ จะต้องศึกษาบริบท
ชุมชน ประเมินการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้อย่างแท้จริง ความสนใจ
ใฝ่รู้ และความศรัทธาต่อการพัฒนาเยาวชน เป็นแรงกระตุ้นที่สำคัญให้เกิดการพัฒนาตนเองเพื่อพัฒนา
กระบวนการวิจัยจนเกิดผลสำเร็จได้

ศุณัฐิณี สีนพรม .
ลายมือชื่อนิติ

ทิพวัลย์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

19 / 4.4. / 2550